

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorul foiei, pe afară la s. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețulu pnenumeratiunei pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. ar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 102.

ANULU XXIII.

Săbiiu 24 Decembre (5 Ian. 1876) 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. ieră pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune.

Trei cuvinte prosaice sunt, cu cari deschidem invitarea de prenumeratiune, dara cu toate aceste avem deplina convingere ca acum mai multu decât ori cându pâna acum ele conținu unu ofertu adusu publiculu cetitoriu, carele face concurenția ori cărui presentu de craciunu și de anul nou.

Ce ne incuragiéza să luăm adă de punctu de mancare prosaicele cuvinte de mai sus? Acei ce au cetitu adresă noastră către cetitori din nrulu 85 alu acestei foi au astadi dovéd'a nenegabile în mâna ca editur'a foiei noastre în ajunulu anulului alu 24-lea alu foiei se luă crutia nici o jertfa pentru că sa dea publiculu cetitoriu o si mai estinsa materia, prin care sa-i vina intr'ajutoriu la inmultirea cunoscintelor și a instructiunei, cu unu cuventu, sa-i vina intr'ajutoriu cu materialulu pentru nutrementulu spiritualu și pentru distructiunea spiritualu.

Publiculu nostru are astadi dreptu presentu de craciunu și de anul nou unu numeru de proba cum are sa se infatisieză „Telegrafulu romanu“ în decursulu anulului viitoriu de câte două ori pe săptămâna și la fia-care două săptămâni cu adausulu de o „Foi-sióra“ că cea alaturata.

Acést'a nu mai este promisiunea góla, este realitatea îns' asi. Editur'a nu mai promite, ci arata în fapta ca a castigatu puteri, cari se oferescu a lucrá pre terenulu celu greu, pre terenulu despre care putem dice dimpreuna cu cei betrani, ca „per aspera“ duce „ad prospera.“

Radimatu pre astfelu de lucruri faptime „Telegrafulu Romanu“, care are unu trecut frumosu, cu toate ca dela inceputulu seu a avutu a luptá între impregiurarile cele mai grele politice, natiunale și confessiunale, cãta cu liniscire și în viitoriu, avendu convingerea ca si déca i s'aru inmultu greutățile pre terenulu de lupta, cu puterile se inmultite, cari se voru mai inmultí, va fi în stare sa tiena neclãtitu stindartulu inarboratu dela aparerea primulu seu numeru pâna în tempulu de fatia.

La tóta intemplantarea inse lupt'a lui, între ori ce impregiurări, va fi si mai usióra cându si publiculu lu-va imbratísia cu cultura și 'lu-va spriginí si concursulu spiritualu și moralu și cu celu materialu.

Deci premitendu cele de mai susu facemu sa urmeze:

Invitarea de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“

Cu inceputulu anulului 1876, se deschide prin acést'a prenumeratiune noua la acést'a fóia.

„Telegrafulu Romanu“, va esi de două ori pe săptămâna Joi și Duminică; la fia-care două semptamani cu adausulu unei Foi-sióre.

Prețulu abonamentulu pre anul întregu e celu de pâna aci:

Pentru Săbiiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Monarchia austro-ungurésca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a și strai-natate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu întârdia cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugám a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu câte două poste ultime, și în locu de epistole de prenumeratiune recomandám on. publ. avisurile postale, (**Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.**) că impreunate cu spese mai putiene și că mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune.

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ în Săbiiu.

Serile de iérna.

in 16/28 Decembre.

II. Dle Redactoru! Apucasemu a-ti promite în rendulu trecut, ca 'mi voiou continuá corespundintia. Deci me grabescu a-mi rescumperá cuventulu, ca asiá celu putienu de astadata sa nu devinu — în sirulu celoru — multi, cari sciu promite multe si frumóse, cându inse vine tréb'a la implinirea promisiunei. 'ti respundu cu aksiom'a politiciloru moderni; „intieptulu promite, nebunulu implinesce.“

Se revenimu inse la obiectu. Moralulu, luat din ori care punctu de vedere, este fára indoiéla bas'a vietiei sociale. Unu poporu, a cărui esistintia este asiediata pre acést'a basa, de aru fi fostu ori si câtu de apasatu nu póte perí, pre cându din contra, demoralisarea a adusu nu odata la periciune si estirpare totala pre o multime de poporu si natiuni întregi. Mai apasatu si mai persecutatu decâtu poporulu nostru abiá va fi fostu altulu sub sóre; pre câtu tempu inse si-a sciutu elu pastrá cu firmitate caracterulu curatu, pre câtu tempu moralulu si religiositate a i-a servitu de basa, au avutu totu-déun'a si virtute de ajunsu spre a resiste persecutiuniloru provenite din partea acelor'a, ce de tempu îndelungatu pórtã cumplitulu resboiu contr'a esistintiei se.

Da, strainii ni-a potutu despoiá poporulu de ori-ce avere materiala ni-a potutu rapí tóte drepturile innascute omului, ni-a potutu stringe poporulu în catusile celei mai rusinóse sclavii, i-a potutu luá totulu lasându numai sufletulu în óse, căci în legile nefericitei noastre patrii scrisu erá negru pre albu: „rusticus praeter mercedem sui laboris nihil habet“, dar cu tóte aceste n'a fostu în stare a ni-lu puté clatiná în moralulu seu, în religiositate sea, de-si acést'a tenacitate l'a costatu o multime de martiri.

Istori'a bisericésca si natiunala ne ilustréza acestu adevéru în celu mai tragicu modu cu o multime de esem-ple. O nespusa ingrigire trebuie sa ne cuprinda pre totí, cându, ici colea, vedemu la poporulu nostru pre di ce merge, totu mai multe simptome de decadintia si regresu pâna si în privinti'a morala. Acést'a esperintia durerósa — trebuie sa ne insufle mari ingrigiri, imponenduni-se deodata strans'a datorintia a incurge cu totii

spre impedecarea reului. Esemplulu bunu cu totu dreptulu se astépta înainte de tóte dela inteliginti'a nostra, cu atátu mai vertosu, căci dela cercustările, în cari ni affám astadi, si dela ómenii ce dispunu de sórtea nostra nu potemu asteptá nimicu pentru abaterea poporulu nostru dela calea demoralisárei pre carea a apucatu dejá acest'a. Ba din contra pareca anume ni se punu inaintea poporulu o multime de latiuri si curse maiestrite spre seducerea aceluia'si. Birturile dupa cum v'amu spusu s'a inmultitu si se inmultiescu totu mereu, — iér' poporulu scapatu în desperatiunea sea pare ca anume 'si cauta aci scutirea de grigi si greutăti, si amortirea simtiemintelor se; iér' urmarea firésca ce póte fi alt'a, decâtu ca bisericile noastre, acestu asilu sântu si nepretiuitu, devinu pre di ce merge totu mai góle si mai necautate, iér' faptele de pietate totu mai rari.

Lasu ca birturile prin sate nu se inchidu în dile de dumineci si serbatori nici pentru tempulu scurtu sub carele se tienne cultulu divin, dar' apoi totu în dile de dumineci se mai seversiescu si alte lucruri spre impedecarea poporulu dela participarea la cultulu divin. Asiá s. e. duminéc'a se tienne judecátile comunali, duminéc'a se alegu judii si juratii, duminéc'a se dau ordinatiunile la judii cercuali, totu atunci se ivescu si esecutorii de contributiune prin comune. etc. etc. Dar apoi sa nu te puna césulu celu slabu sa vorbesci ce-va contr'a acestoru dispositiuni, căci ti-ai aprinsu paie în capu, ai devenitu unu agitatoru, periculosu, unu „bujtogateu“ formalu contr'a statulu.

Bine, ce e de facutu? Sa infintiám scolí, sa indemnám poporulu a-si formá fonduri, 'mi veti respunde, si astfelu ne vomu asigurá poporulu contr'a pericolulu amenintatoriu. — Sublima frumósa idea, celu mai siguru remediu contr'a pericolulu este acest'a pentru noi ce e dreptu, dorere numai, ca pentru realizarea acestoru idei salutarie, din di in di ni se totu mai inmultiescu obstaculii. Avemu o multime de comune prin comitate, unde abiá ca ai indemnatu poporulu a-si face câte o scolutia, n'ai apucatu a-ti finí cuventulu, si ómenii ti se escusa cu seraci'a, iér' déca i-ai potutu înduplecá încátu-va, n'ai apucatu a te departá inca din comuna, si ti ocupa loculu alti apostoli, a căroru dogme suntu apoi de minune acomodate pentru starea cea misera a poporulu nostru din diu'a de astadi. Mi ti-lu invétia, togmai în directiunea cea mai usióra de seducere. Sciti — cam asiá: „Ce? déca voiti voi ómeni seraci cum sunteti, cá sa aveti scóla, apoi acést'a o poteti face usioru, fára atátea spese, faceti scóla comunata, adeca scóla pentru satulu vostru, unde apoi pre invetiatoriu lu platescu tiér'a.“

Bine Mari'a ta, — alduiescate! — respunde judele dresatu anume spre a face respunsulu, si dupa densulu ceilalti. „Bine, suntemu seraci, se facem cum potemu mai usioru, dupa seraci'a nostra. — Poftimu apoi progresu si morala!“

Ómenii sireti, folosindu-se de puterea momentulu, abusédia fára lécu de pecatu de ignoranti'a bietulu nostru poporu, adusu totu prin trensiu la acést'a ignoranti'a. — Si tóte acést'a pareca inca totu nu ni-a invetiatu a cugetá seriosu.

Dar ce sa mai amintescu eu aci de pecatu, cându noi avemu de a face cu ómeni de principiele lui Darwin. Vorbirile mai multoru deputati dietali din septamanile trecute la bugetulu cultulu cu referire la invetiamentu, ni spusera pre fatia fára reserva, ca noi romanii avemu a ni asteptá inca si la alte asupriri, mai grele si decâtu cele de astadi; iér' denegarea subventiunei gimnasiulu nostru din Brasiovu, pertractata în 10 ale cur. ni-a datu cu tóta apasarea cuventulu a puté intielege, ca noi suntemu privati de cátra stapánii situatiunei presentelui, de *straini* si *peregrini* în vatr'a nostra strabuna, în patri'a comuna. Audisemu cându-va în copilaria mea, ca „noroculu orbesce pre omu.“ — Cá copilu naivu nu intielegeamu pe atunci daunosulu defectu alu noroculu, 'lu intielegu inse acum, dlu meu, si lu intielegemu cu totii destulu de durerosu. Magiarii, radicati de asta-data la putere numai prin noroculu orbu, în urm'a evenemintelor cunoscute din deceniulu trecut, mergu orbisiiu cu planurile lor, fára a luá privire inca si la secretele, ce le mai póte ascunde în sinulu seu viitoriu.

Natiunile intogmai cá si individii, imbetate si orbite de noroculu — la care au ajunsu pre nedreptate, 'si perdu adeseori cumpetulu si puterea de a medita seriosu, si apoi în acestu deliriu provenitu din o inganfãre vana, vrendu a lucrá spre daun'a, ruinarea si stricarea semeniloru lor, se ruinéza si pre sine, si 'si strica si lor' si, — căci scrisu este în cartea providintiei: „nici o fápta fára plata.“ — Dupa principiele lui Darwin, pescii cei mari au dreptulu a inghití pre cei mici; intr'acea, déca cum-va câtu colea voru stá ascunsi cu gurile cascade alti pesci, multu mai colosali decâtu acei'a, acestor'a inca li sta în dreptu negresitu a inghití si pre cei dintáiu si pre cei din urma. — Acést'a sa nu o uite toti cei puternici, cari desmerdati de orbulu norocu aderéza la principiele lui Darwin.

Cu privire la stergerea subventiunei gimnasiulu nostru din Brasiovu, avureti bunatate dle red. intr'unulu din numerii recentii ai fóiei d-vóstre, a ni recomandá paciintia si sincer'a grupare în giurulu institutiuniloru nóstre bisericesci garantate prin lege. Fórté bine. La acést'a amu onóre a ve respunde, ca încátu pentru paciintia, abiá vei mai affá pre pamentu ómeni mai paciinti si mai îndulginti decâtu ce suntu romanii, a căroru paciintia nu odata a degeneratu si pâna acum pâna la servilismulu celu mai dejositoriu; iér' încátu pentru gruparea *sincera* în giurulu institutiuniloru nóstre, acest'a se va puté intemplá numai atunci, cându înainte de tóte barbatii nostri — clericali si laici — incependu dela dignitarii cei mai inalti pâna josu, voru sci nu numai intielege, ci si a simti puterea cuventulu „sinceritate.“ Cându amu fi noi romanii odata capaci a puté invetiá dir scól'a suferintelor noastre, ce fãr' acelu si cáta putere conține în sin' acelu cuventu, cându románu cu r' anu aru stringe odata — cu *sinceritate* mâna fratiésca, atunci diu' multu ni-aru mai pasá de tóte elele câte se urdiescu — tunci inse sa ne mai inestruam. — si suspinulu, — fiindu bare' a intr'atát'a sinceri fatia de noi, cá sa marturisimu, ca diu' multe rele

se descarca asupra noastră, chiaru pentru peccatele noastre. — u.

Revista politica.

Lupta pentru cestiunea vamale si infintierea banței natiunali ungresci decurge între ambele jumetati ale imperiului cu o veementia inca ne mai pomenita. Organele oficiose de publicitate stau sa se incaiere. Ungurii voru cu ori ce pretiu banca natiunale, austriacii nu voru se scie de pretenziunea acest'a. „N. fr. Presse“ dise de una-dile, ca deca ungerii nu voru recede dela banc'a lor, atunci dualismulu monetariu va duce la peire si dualismulu politicu.

Publicistic'a magiara inca nu remane detoria cu complimentele sele. Intre altele „Hon“ impartasiesce dintr'o scrisore ce i s'a tramisu din Vien'a dela o persóna ce are relatiuni cu cercurile inalte politice, unele pasagie mai remarcabile:

„Foile din Vien'a — dice „Hon“ — iera facu sgomotu mare in cestiunea banței. Mai multu cá ori cându releva ele astadi unitatea banței si amenintia Ungari'a pentru casulu unei resolviri contrarie cu feliu de feliu de calamitati. Eu potu inse sa ve asigurez, ca tote aceste obiectiuni nu suntu privite de seriose nici chiaru de cátra cei ce le scriu, cu atátu mai putienu de cercurile politice.

„N. Fr. Presse“ cu tote ca de unu tempu incóce stá in raportu intimu cu min. de finencie austriacu de Pretis, totusi atitudinea ei si póte si cerbic'a ministrului Pretis e numai o tactica, care tientesce intr'acolo, cá la casu, cându austriacii se voru iuvoi cu proiectele de totu loiali ale guvernului ungrescu, cari tienu contu si de banni austriaci, in caus'a banței, — sa fia considerata de o concessiune mare, pentru care afacerea vamale va face contra concessiuni cá compensatiune. Aru fi bine cându d-ta ai observá acest'a impreuna cu guvernulu ungrescu si a-ti dá victoriei in caus'a banței o insemnatare mai mare decátu are in fapta.“

Precum se vede dela pressa cu greu se póte astepta o lamurire obiectiva in acest'a afacere importanta. Resolvirea intrebarei se astepta dela ambele guverne, cari au si inceputu in Pest'a pertractarile asupra conventiunei vamali si comerciali, dupa cari va veni la discussiune nesmintitu intrebarea banței. E de prisosu a ne mai perde in conjecturi si combinatiuni, decursulu si rezultatulu desbateriloru incepte ne va areta mai marcatu ambele puncte de vedere; ajunge a constatá dupa „Ellenör“, ca ambele guverne stau mortisiiu pre punctulu ce l'a ocupatu si pana acum. Presemnele reinnoiri dualismului suntu rele, ele vestescu, deca nu complicatiuni seriose, celu putienu greutati mari, a caroru delaturare cere prudentia si tactu dela ambii contrahenti.

Cestiunea orientala devine totu mai acuta. Proiectulu de reforma cu care a fostu insarcinatu contele Andrassy, nu se da publicitatiei, ci remane unu secretu de cabinetu. Precum se vede între cele trei puteri dela nordu nu e armonia perfecta in caus'a orientala.

Principele Nicolau de Muntenegru vediendu ca greutatile positiunei sele personala se sporescu din ce in ce, tramise de curendu prin consululu generalu rusescu din Ragusa, Ionin, o scrisore cancelarului rusescu principelui Gorciakoff, in care arata, ca persóna sea (a principelui de Muntenegru) e nesuferibila muntenegreniloru pentru pasivitatea loru fatia de intemplantile in Erzegovina. Principele Nicolau nu scunde in scrisorea sea evident'a impunuraru, ca densulu pentru a corespunde dorintelor puteriloru mari relativu sustinere neutralitatiei muntenegrene, si pune tronulu si vietia in periclu.

Principele Gorciakoff a subternutu scrisorea acest'a tiarului Alexandru, care i respunse principelui, cá se infrunte cu curagiu neplacerile si sa nu parasésca la nici o intemplantare atitudinea expectativa de pana acum. Intr'unu tempu nu prea departatu positiunea principelui si a Muntenegrului va fi mai favorabila seu intr'o parte seu intr'alt'a.

Principele Nicolau prinse curagiu nou la aceste inbarbatari si comunica in modu oficialu consululu generalu rus. din Ragusa, ca va persevera in neutralitatea de pana acum dupa inalte svaturi ale tiarului.

„N. fr. Presse“ vediendu cu neplacere acestu faptu intréba: Este corespondinti'a între Cotinje si Petropole o dovada de sinceritate a Rusiei? Ambiguitatea ce se vede in respunsulu datu de Gorciakoff nu e priinciosa pácei ce o urmaresce Rusi'a impreuna cu coalitiei sei.

De Muntenegru se vorbia ca va contrade unu imprumutu de 5 milioene fr. De vreme ce inse Muntenegru e o tierra seraca, se presupune, ca la spatele lui sta unu girantu forte solventu cáci altmintrenea capitalistii nu imprumuta acest'a suma.

Turcia se smulge din letargia ei, ea are de cugetu se intre in inim'a Muntenegrului si se pedepsésca acestu statu neutralu, pentruca o parte insemnata a luatu parte la insurrectiunea din Erzegovina. Temerea in Muntenegru e cu atátu mai mare, cu cátu mesurile militare ale Portiei la frontierele tierii suntu forte amerintitorie. Standu astfelu lucrurile principele Nicolau va scrie de nou tiarului la Petersburg, spre a-i se dá libertatea de actiune.

In „Coresp. provinc.“ organu oficialu din Prussia a esitu alu doilea articulu contra lui Schmerling. In tr'ensulu guvernulu prusescu arata apriatu, ca guvernulu actualu din Austro-Ungari'a se bucura de tota increderea in Berlinu. Acestu articulu se dice, ca e inspiratu de principele Bismark. Press'a Austriei in cea mai mare parte e indignata de acest'a ingerintia ilegala a Germaniei in trebile interne ale monarchiei austro-ungare si vede in aceste manopere arogarea unui tutoratu neindreptatitu asupra nostra. La tota intemplantarea un'a stá, ca starea monarchiei nostre in urm'a desastreloru economice si a derutei financiari e critica si ingrigirile aceste fragede ale imperiului vecinu suntu unu prognosticu reu.

Cetimu in „Le Constitutionel“ dela 28 Decembre:

Republicanii cari au votatu la 24 Maiu contra maresialului Mac-Mahon au de gandu astadi sa se servésca de numele si de autoritatea lui, spre a obtiené sufragiile alegatoriloru. De altmintreni, trebuie sa o spunemu ca legitimistii, imperialistii, orleanistii si republicanii au hotaritu sa insereze in profesiunea loru de credintia aceste cuvinte: „respectuosi pentru puterile maresialului.“

„Partidele suntu dara silite a aduce omagii intielepciunei capului statului care a sciutu sa inspire tierii asiá mare incredere.“

Din protopresbiteratulu gr. or. alu Ternavei superioare in Dec. 1875.

Dle Redactoru! Este in deobsee cunoscutu ca prelegerile cu elevii si elevele tuturoru scóloru nostre conf. gr. or. din intrég'a archidieceasa, conformu pré inaltelor ordinatiuni consistoriali, au sa se incépa cu prim'a Octobru a fia-cáru anu. Va cugetá atátu pré venerabilulu consistoriu archidieceasanu cá senatu scolasticu, cátu si alti iubitori de scóla, — ba se si pretinde cu totu dreptulu, — ca in fia-care comuná parochiala, ce si are scóla sea se voru fi inceputu prelege-

rile la tempulu seu si se voru fi continuandu; in realitate inse nu este asiá.

In tractulu protopresbiterale prementionatu si adeca in parochiele Jaculu rom. si Sateclu (Andrásfalva) scóla pana in 4 Decembre nu s'au tienu si póte nu se tiene pana in diu'a de astadi, spre cea mai mare dauna a tinerimei. Si ce e caus'a la acest'a? va intrebá onor. lectore. I se va respunde pote din partea unor'a ca indaratnici'a si nepasarea poporului; iera din partea altor'a ca seracia acestui'a. Acestu respunsu lu voru dá de siguru numai aceia, cari suntu chiamati a priveghia si a starui cá tote ordinatiunile emanate dela locurile mai inalte sa se esecutedie de un'a parte, iera de alta parte a capacita pre poporu int'altel' si despre binefacerile ce le póte reversá asupra tinerimei si respective asupra poporului unei comune o scóla, dara o scóla bine organizata, si neimplinindu-si misiunea, si deca li se cere cuventu, stau inainte cu nepasarea si seracia poporului. Eu inse din contra dicu ca nici un'a nici alt'a. Poporulu nostru romanu in genere, si celu din susmentionatele comune parochiali in specie nu este asiá indaratnicu asiá nepasatoriu si nici asiá seracu precum se incerca a-lu descrie unulu seu altulu, ci din contra, dupa cum ne arata esperientia, este celu mai aplecatu a se sacrificá si a contribuí spre scopuri, ce suntu menite pentru inaintarea cu deosebire a filorulu lui, numai sa aiba cine sa-lu invetie, sa-lu povetinesca si sa fia cine sa-i premérga cu esemple.

Din cele espuse mai susu numai se dovedesce destulu de chiaru ca ticalosia e a se atribui mai multu capeteniloru decátu poporului. — Acest'a e judecat'a publica, despre cei ce si escusa nimicunicia cu invinuirea bietului poporu. Dara — „Videant consules!“

Unu amatoriu de scóla.

Tientiari 29 Decembre.

Onorata Redactiune! CREDU de cuvintia si suntu convinsu a face placerea si a implini voi'a intregului poporu cându incepu prim'a mea publicatiune referitoare la comun'a in care me affu.

Deci cu temere stimatore ve rogu onorata Redactiune a luá si putienele mele exprimári la bun'a considerare si a le aduce între colónele stimulatei foi „Telegrafulu Romanu,“ la public'a cunoscintia, tuturoru celoru ce n'au pregetatu a se interesá de acésta foia.

Tote suntu trecatore pre faci'a pamentului, numai sciintia e eterna; trecu pieru si disparu tote, numai un'a nu trece, nu pieru si nu dispere — sciintia.

Deca vomu aruncá o scurta privire in istoria trecutului, apoi vomu vedé cumca au fostu multe popóra, cari au escelatu in bravure belice sangerandu pre câmpulu bataliei pentru binele si independintia sea; vomu vedé ca au fostu multe natiuni, cari si-au eternisate memori'a prin obeliscuri si piramide colosali. Deca vomu aruncá o scurta privire asupra multorulu seculi espirati, vomu vedé cumca in decursulu acestor'a sciintia si numai sciintia cucerit tote poporale si natiunile remase in intunereculu si ignorantia sea. Totu istoria ne spune ca multe popóre belice au peritu ne mai amintindu-se bravura loru cáci existintia loru a remasu in intunerecu; insa natiunile, cari au escelatu in sciintia, traiescu si acum'a in opurile loru neperitoare si voru trai in eternu.

Asiá dara toti aceia cari se interesadie si trebuie sa se interesadie de reinvierea poporului caditu in intunerecu si miserabilitate, sa se ingrijasca a darimá mai intaiu murii intunerecului, cari lu tienu infasiuratu sub velulu seu mortariu si se-lu luminedie prin invetiatura si educatiune

aprobatu findu ca numai lumin'a si sciintia este principiulu vietiei, numai arm'a cuventului este mai puternica de-cátu tote armele.

Mai departe petrunsu ca de maretie si gloriosele exprimári a renumitulu pedagogu din seclulu alu 16-lea Wolfgang Ratisch: „indatinarea sa piéra, mntea sa invinga si adevverulu sa affe locu“, de ponderositatea principiului rostitu de marele pedagogu Pestalozzi din seclulu alu 18-lea: „Bietului poporu decadiutu in miserabilitate corporala si spirituala (dupa cum suntemu noi astadi) nu i se póte ajutat decátu numai prin educarea generatiunei venitore“ si de trinitatea cuvintelorulu lui Ioanu Comenius din seclulu alu 17-lea: Cultura, virtute si religiositate — trebuie sa me adresezu in diceri rogatore cátra toti acei barbati si individi, cari si au luatu de stánt'a sarcina a lucrá di si nópte pentru interesulu poporului in genere, sa nu-si pregete mai unu minutu la indeplinirea scopului si a misiunei loru. Si cari suntu acei barbati, acei individi acei factori caror'a li e atribuite tote acestea?

Cu mare placere si onóre trebuie sa respundu cumca numai si numai acelor'a, cari se affa si suntu totud'un'a in mijloculu poporului si stau in nemijlocita atingere cu elu — pretotii si invetiatorii, cari dupa misiunea loru trebuie sa fia in cea mai strinsa legatura, concordia si amore reclamate si din partea organelorulu loru de activitate. Ei bine! Asta i misiunea nostra!

Frumósa misiune! Dara si grea, cáci cine nu scie necesitatele cele mari a bisericiloru si scólorulu nostre, in urm'a caror'a factorii loru suntu impedeati in activitate si realisarea scopului Avemu lipsa dara de mijloce materiale cu cari trebuie sa fia provideute tote bisericile si scólele cá níci la unu periclu sa nu fia supuse inimiculu loru — fonduri, din cari nu numai sa se acopere necesitatele daunose ci sa se ajute si aceia, caror'a starea materiala nu le concede a se bucura de o cultura si educatiune pretinsa de tempulu presentu, si apoi de acest'a se affa in poporulu nostru mai multi. Asiá dara cum sa se formeze acele fonduri atátu de maretie? Iéca asiá! Faceti cu totii cum amu facutu noi si va fi ceva! Mai multu decátu nemicu.

Deca aru fi peregrinatu unu omu cunoscatoriu, simtitoriu expertu si interesatu de tote aceste, seu si mai multi, prin comun'a nostra puru greco-orientala Tientiari in diu'a de 14/26 Decembre 1875, cu cine aru fi avutu onóre la prim'a data de a se cunósce si intempiná? Cu sfontitii parinti ai acelei comune Ioanu Eft. Popovicu si Ioanu Popescu, apoi cu domni invetiatori Gregoriu Paltineanu si Petru Danciu insotiti de doi barbati credinciosi dlu Ioanu Stefanu presedintele eforiei scolare cu dlu Zacheu Angelu membru alu acelei eforii si cu mai multi ajutatori. Pentruce tocmai cu acest'a? pentruca acest'a entusiasmati de principiile indicate pre langa cunósccerea chiemarei si datoritiei loru umblau prin comuna din strada in strada, din vale in vale si din casa in casa dupa ofertele credinciosiloru loru destinate pentru fondulu scolasticu din locu, dupa cum se vede in protocolulu alaturatu cu colect'a sea, cari toti asteptau cá in ajunulu sf. botezu sosirea comisiunei dechiarate spre acestu scopu.

Fratiloru invetiatori, sfontiti pretoti si onorate eforii! Cugetu ca nu e delipsa a ve mai descrie si colorá necsulu, legatur'a, concordia si amore ce domnesce in comun'a nostra între acei membri, între care in fia-care comuna nu numai e de doritu ci e de neaparata necesitate, cáci spiritulu tempului presentu esclama di si nópte. Recomendámu tuturoru fratiloru invetiatori a se pune in contielegere cu

domnii preoti si cu eforiele anexate, cá pre lângă misiunea noastră sfântă si ponderoasă sa damu mâna cu mâna, avendu inim'a pré buna, sa infloresca scóla româna, strigându: Sa mergemu frati la scóla, căci e tempulu sa invetiamu!

Protocoln

luatu in siedinti'a adunării generale*) tiente de intregulu poporu din Tientiari la 20 Novembre 1875 in biserica dupa finirea sântei liturgii.

1. In intielesulu Cerculariului consistorialu archidiecepsan din Sabiu de sub Nr. 2799 datu in 18 Septembrie si publicatu din partea domniloru preoti cu o septamâna inainte, s'a luatu la ordinea dilei formarea unui fondu, care in intielesulu acelu Cerculariu trebuia sa se numesca fondu parochialu.

2. Cu voturi unanime s'a aplaudatu formarea fondului, dara sa i se dee numele de fondu scolasticu, ceea ce s'a si acceptatu.

3. Apoi s'a luatu la ordine alegerea unui presiedinte, doi secretari si doi barbati de incredere, cari sa midilocesca pentru realizarea acelu fondu.

4. Totu cu voturi unanime s'a alesu de presiedinte dlu Gregoriu Paltineanu invetiatoriu diriginte; de secretari dlu Petru Danesiu invetiatoriu secundariu cu dlu Zacheiu Anghelu; barbati de incredere dlu Ioanu Gavrila judele comunale cu dlu Ioanu Stefanu presiedintele eforiei scolare.

5. Pentru realizarea fondului s'a propusu sa se faca o colecta in care sa se insemne totu aceia, cari voru spriginii fondulu cu bucate séu cu bani.

6. Spre indeplinirea acést'a s'au apromisu domnii preoti cu domnii invetiatori ca voru umbla din casa in casa indemnandu si esplicandu separatu la fia-cere familia scopulu si folosulu fondului adnotendu in colecta numele fia-cărui omu donatoriu cu ce a donatu.

7. Totu ce se va aduna sa se incredintiede eforiei scolare pre lângă aceea observare ca bucatele sa se venda cându voru avea una pretiu mai bunu, séu sa se si imprumute pre lângă unu interesu óre-care.

8. Sum'a baniloru séu capitalulu sa se dee pre lângă contractu de asigurare Cassariului eforialu de unde voru potea imprumutá si cei lipsiti cu interese mai moderate dejá, dupa intielegerea eforiei scolare; apoi in totu anulu la soborulu sf. arhangelu Mihailu si Gavriilu sa se tiena o siedintia generala in care sa se iee la desbatere fonduu scolaru introdusu dejá.

9. Din fonduu acést'a sa se ajutore cu carti si alte necessitati toti elevii de scóla, cari voru documentá ca suntu talentati spre invetiatura si au voia, numai miseri'a prea mare nu le concede. Sa se reparedie acelea ce voru avea lipsa de reparare la edificiuu scolaru invetiatorescu provediendu atátu scóla cátu si cuartirulu invetiatoriloru cu cele ce eforia scolaru va afla de bine si folositoriu.

10. In urma cetindu-se protocolulu inaintea poporulu s'a acceptatu din partea tuturor adaogandu-se ca acestu protocolu sa se iee in dóue parii originali dintre cari un'a sa remana in archivulu scólei si un'a sa se tramita onoratulu comitetu administrativu de fonduu scolaru a fostiloru graniceri din regimentulu primu románu in Sabiu rogandu-lu a-lu publicá si in foile mai corespunditorie. S'au incheiatu cu subscrierea urmatoriloru:

Datulu de susu.
Gregoriu Paltineanu, presiedinte; Petru Danciu, secretariu; Ioanu Eft. Popoviciu, parochu m/p.; Ioanu Stefanu, m/p.; Ioanu Popescu, parochu m/p.; Ioanu Gavrila, primariu m/p.; Ioanu Ghimbasiu m/p.; N. Comanelea m/p.;

*) sinodulu parochialu? Red.

COLECTA.

Duminea in 14/26 Decembre 1875 dupa servitiulu divinu dlu parochu Ioanu Eft. Popoviciu prin o cuvintare bine potrivita a revocatu poporulu decisiunea fondulu scolasticu in siedinti'a de dto 20 Novembre an. cur. premergendu cu esemplu de inimare si indemnare prea placutu poporulu propunendu totodata cumca dupa esirea din biserica numai decátu sa se incépa colectarea.

Dómnele preotese: Mari'a I. Eft. Popoviciu, Rachir'a I. Popescu cu câte 2 fl. v. a. si stimat'a domnisióra Emili'a Eft. Popoviciu cu bun'a sea dómna Peun'a Eft. Popoviciu cu câte 1 fl. v. a. d. Georgiu Boieriu, pretorele tractuale 2 fl. v. a.

Domnii Ioane Eft. Popoviciu Ioanu Popescu au contribuitu câte dóue galete de bucate; dnii Georgiu Paltineanu si Petru Danciu câte 2 fl. v. a. apoi dnii Iacobu Zorc'a, Ioane Stefanu cu Zacheiu Anghelu câte o galéta, dnii Ioane Gavrila si Ioane Neguliciu câte 2 ferdele. Ioanu Ghimbasiu, Nicolau Petricu, Toma Popoviciu, Vasilie Stefanu, Nicolau Id. Mamina, George Iacobu Dragosiu, George Gramada, Ioanu B. Scortia, Nistoru Grama, Pantelemonu Neguliciu si arendatorii mosii câte o ferdela de bucate. Ioanu Iacobu Pantece, Nicolau Comanelea, Nicolau Puscasiu, veduv'a Dumitru Comanitiu, Ioanu Dragosiu Sav'a senioru, veduv'a Avramu Comanelea, Vasilie Ieide, Ioanu Dragusielu, Ioanu V. Savu, George Antonu Mamina, Mari'a I. Stefanu, George St. Pop'a, Ioanu Mamina, Ioanu Bogozu, Vasilie Varg'a, Petru But'a si Ioanu Ciolanu câte o jumetate ferdela séu câte optu cupe.

Pre lângă acesti'a, contribuirile ce aru debuí sa urmedie le vomu lasá ne numite, parte pentruca suntu mai mici, de un'a, dóue, trei, patru si cincii cupe, parte pentru incungurarea spatiulu ce l'aru ocupá. Cu placere dicu cumca colect'a completa contine unu numeru rotundu de 100 ferdele séu de 25 galete, cari computate in mesurile nóue de capacitate facu 23 hectolitre si 5 litre.

Tientiari in 26 Dec. 1875.

Petru Danciu,
secretariu.

Statutele reuniunii de lectura in Nadesiu.

(Urmare si fine.)

§ 23. Membri reuniunii voru tienne in totu anulu dóue adunári generali, cea dintâiu in 1-m'a Duminea a lunei lui Ianuariu; iera adóu'a in 1-m'a Duminea a lunei lui Iuliu. Adunarea generala insa póte stramutá aceste termene.

§ 24. Obiectele adunării generali voru fi; 1. Raportulu casariului despre averea reuniunii precum si esaminarea ratiociniulu acelu'a; 2. Revisiunea bibliotecii reuniunii; 3. Deciderea despre primirea membriloru; 4. Alti pasi necesari pentru prosperitatea reuniunii.

§ 25. Membru reuniunii póte fi numai acelu individu: 1. Carele este sui juris séu carele are etatea legitima; 2. Carele nu sta sub cercetare criminala, séu pentru vre-o crima n'au fostu ajudecatu la carcere grea; 3. Carele au aprobatu prin fapte ca suntu amicii scopulu reuniunii.

§ 26. Adunarea generala póte decide despre totu ce atinge prosperitatea reuniunii, déca va fi de fatia si numai un'a jumetate a membriloru fundatori.

§ 27. Loculu siedintiei reuniunii este comun'a Nadesiu in ettulu Cetatei de balta, — majoritatea membriloru fundatori insa póte decide cá: resiedinti'a reuniunii sa se stramute din acea comuna, si in ori si care jurisdictiune.

§ 28. Ori ce procese ce s'aru poté escá din relatiunile acestei reuniuni, in sensulu § 495 a Proc. Civ. se va decide prin unu arbitru, ca-

rele se va alege prin presiedinte prin doi membri fundatori alesi de comitetu.

§ 29. Déca reuniunea ori si din ce cauza n'aru mai poté esista atunci despre opurile aflate in bibliotec'a acelei'a dispune majoritatea membriloru fundatori, insa totusi pre lângă urmatóarele determinatiuni: 1. Ca celu multu 1/5 din aceia sa tréca in proprietatea scólei confes. gr. orient. din locu; 2. Cá celu putienu 2/5 sa tréca in proprietatea gimnasiulu rom. gr. cath. din Naseudu; iera a 3. restulu sa tréca in proprietatea gimnasiulu rom. gr. orient. din Bradu tractulu Zarandului.

§ 30. Limb'a pertractării in adunarile generali si in siedintiele comitetulu, a corespondintieloru, registreloru si a proceselor verbali este esclusivu cea românesca.

§ 31. Reuniunea va posedé unu sigilu, de a cărei forma si inscriptiune se va ingrijí comitetulu reuniunii.

Partea II.

Despre manipularea bibliotecii.

§ 32. La folosirea opurilor din bibliotec'a reuniunii suntu indreptatiti numai membri acelei'a insa pre lângă tacs'a de 10 cr. v. a. fiesce cine póte cetí unu opu.

§ 33. La manipularea opurilor reuniunii este indreptatitu singuru numai bibliotecariulu alesu prin adunarea generala.

§ 34. Prin urmare pentru estradarea cartiloru de cetitu este de a se recuirá bibliotecariulu. —

§ 35. Bibliotecariulu lu-va purtá unu registru in carele va insemná numele celuice au cerutu opu; diu'a lunei estradării si diu'a lunei retramiterii.

§ 36. Bibliotecariulu este obligatu a indestulí pre recuiratori dupa putintia numai de cátu si fára diferentia de persóna a observá principiulu: „prior tempore potior jure.“

§ 37. Din bibliotec'a reuniunii nu se va poté estradá doodata decátu numai unu opu.

§ 38. Lectorulu nu va poté tienne la sine opulu primitu preste 15 dile; si déca totusi le aru tienne, va solví ca mulcta in fonduu reuniunii pre tóta diu'a 3 cr. despre acést'a bibliotecariulu va duce registru deosebitu.

§ 39. Déca insa va fi atátu de voluminosu cátu in 15 dile nu s'aru poté cetí, atunci mulct'a de 5 cr. la di se va aplecá numai dupa 30 de dile.

§ 40. Lectorulu e obligatu a redá opulu primitu din biblioteca curatu si intregu, altumintrelea este obligatu a desdauná reuniunea.

§ 41. Déca vre-unu membru n'aru observá strictu prescriesele §§. 38 39 si 40 atunci acél'a cá periculosu pentru reuniune se va eschide din aceea.

§ 42. Bibliotecariulu reuniunii va visitá fiesce care opu retrimisu, si déca acél'a nu s'aru aflá intregu si curatu, nu-lu va repune in biblioteca ci-lu va admaná presiedintelui, carele va face pasii pentru desdaunare.

§ 43. Oplu pentru care s'a datu desdaunare remâne proprietatea desdaunatorelui.

§ 44. Pentru opulu scosu din bibliotec'a reuniunii este responditoriu celu ce este inscriu in registru bibliotecariulu.

§ 45. Cartile reuniunii se voru inveluí in papiru grosu (cartonu) si se voru provedé cu numerulu curinte si sigilulu reuniunii.

§ 46. Fiesce care membru se obliga a tienne prescriesele acestoru statute.

Varietáti.

(+) Asesorele consistorialu Moise Lazaru si soti'a sea Ludovic'a, nascuta Sander, cu inim'a sfasiata de dorere, aducu la cunoscentia, ca préubitulu loru fiu Emiliu, scolaru de I. clasa in gimnasiulu evangelico-augustanu aici, dupa grele suferintie a reposatu

linu la 23 Decembre a. c. in etatea de 10 ani si 5 luni.

Immormentarea va urmá Joi la 25 Decembre a. c. dupa amédi la 3 óre in cimiteriulu greco-orientalu din suburbiulu Iosefinu de aici. (Strad'a urezulu Nr. 5.)

Sabiu la 24 Decembre 1875.

** Prolungire de prenumeratiune la manualele didactice „introducere in economia“ si „istoria romaniloru.“ La intrebările ce mi se facu din mai multe párti ca: mai primescu prenumeratiuni la cele 2 opuri amintite? — respundu cu acést'a prelungire a terminulu de prenumeratiune pâna la 15 Ianuariu st. v. 1876 din cauza cá sa potu tipari esemplarie cátu de multe, fára de a fi silitu la urecarea pretiulu.

Resultatulu prenumeratiuniloru de pâna aci este ca, mi s'au ascuratu si respective prenumeratu 553 de esemplarie, si mai pentru tóte amu primitu si bani.

Contingentulu celu mai mare — dupa Lipov'a, — mi l'au datu Santu Nicolau micu de lângă Aradu. Acést'a zelósa comuna a comandatu pre partea scólei sele 80 de esemplare.

Este acést'a unu semnu, ca tinerimea acelei comune se cere sa invetie si ca bravulu invetiatoriu alu ei, dlu Blasiu Codreanu, vrea sa o invetie.

Conditiiunile de tipariu cu tipografulu le-amu incheiatu astfelu:

In 500 de esemplare col'a cu 16 fl.

„ 1000 „ „ „ 22 fl.

„ 1500 „ „ „ 28 fl.

Si asiá ambele opuri voru contienne minimum 7 cóle, a căroru tiparire numai in 500 de esemplare face 112 fl. v. a., brosiurarea vr'o 20 fl. v. a. cu totulu deci se urca la 132 fl. v. a.

Prin urmare resultatulu de pâna aci nu da posibilitatea tiparirii.

Provocu deci la nóue prenumeratiuni pre fratii mei colegi, pre inteliginti'a si poporulu romanescu, cu atátu mai vertosu, căci amu sa dechiaru sinceramente, ca nu voiu tipari mai multe esemplare, decátu numai câte se voru cere pre calea prenumeratiunii. —

La finea lui Ianuariu 1876 opurile voru fi tiparite si se voru espedá in manile publiculu.

Conditiiunile de prenumeratiune remanu cele stabilite si publicate in nrulu 69 alu „Albinei“ adeca: unu esemplariu costa 20 cr. v. a. Mai putienu ca 5 esemplare din fia-care opu nu se póte prenumerá.

Banii mai cu inlesnire — se potu tramite prin asemnate postali, pâna la terminulu de 15 Ianuariu 1876 in Lipov'a, (Lippa in Banatu) la adres'a lui;

Ioanu Tudulescu,
invetiatoriu.

** Averi antice si moderne. Tesaurule in auru si lucruri pretiose ce despotii orientali au gramaditu in sute, de ani devenira prad'a beliduciloru si oficiantiloru romani. Aceste sume colosale au datu nascere la nemasurata risipa si lucsuria.

Astu-feliu Gabiniu, proconsululu Siriei, a storsu preste 100 milióne denari séu 23,800 taleri. Iuliu Cesaru luá dela Ptolomeu Aulete, regele Egiptulu, aprópe de 6 mii talente séu. 9,430,500 taleri. Pré avutulu si nesaturatulu Cras rapí din templulu dela Ierusalimu bani si in pretiu de banii 10,000 talente.

Pre tempulu primulu triumviratu Franci'a de astadi a fostu tiéra avuta in auru. Deci nu ne cuprinde mirarea déca astadi republic'a francesca a plátitu 5miliarde contributiune de resbelu déca considerámu ca tesaurulu ce Serviliu Caepio in anulu 106 a apitu din templu' u orasiulu Tolos'a a urcatu preste 15,000 talente séu 23,576,250 taleri.

Averea cea má mare in anticitate romana se arca la 29 milióne taleri, cari erá in posesiunea augurulu Cn. Liciniu, unu financieru istetiu si norocosu, si a lui Narcis, fostu sclav a lui Neron, care precepé de

minune, fiindu favoritu, a despoia deplinu pe despotu.

Celu mai insemnatu venitu intr'unu anu a fostu 4,000 pundi si naturalie in pretiu de 1,624,000 taleri ce le avéu cei mai avuti patriciani romani la inceputulu secolului alu 5-lea.

Inse vécurile urmatóre au intre-cutu in averi pre cele antice. Strenepotulu unui pánzariu, marele comerciantu Antonu Fugger, din Augsburg, a posedatu si tesauru, mosii iu mai multe tieri a Europei si Indiei si sum'a de 25 miliónu taleri bani gat'a. Elu a fostu acel'a care incaldiá cup-toriulu cu scortisióra si-si a aprinsu luléu'a cu o obligatiune de o suma fórté considerabile de bani ce 'i dadorá imperatorulu Carolu V.

Voltaire pretiuse averea cardina-lului Mazarinu la 200 miliónu franci valóre de atunci.

Protémkin, favoritul Caterinei II, imperátórés'a Rusiei, a adunatu in 16 ani 90 miliónu ruble in argintu, pre cându bugetulu de atunci a acelui imperiu facé 50 miliónu numai, [cu tóte ca Potemkin facé unu lucsu si o predare de care se afla numai in povestile din 1001 nopti.

Comtele Bruhl, de si nu adunase atát'a avere, totusi cheltuiá intr'unu anu câte 2 miliónu taleri. Famili'a Bedford avé pre anu venitu 1 milionu taleri; a principelui Northumberland 200,000 pundi sterling.

Nemesuratu avut'a familia Sere-meteff avé la 200,000 iobagi barba-fesci, intre cari multi milionari, cari pentru o mica desdaunare anuala (obrok) erau libertini si putéu purtá comerciulu nesuperati. Adese cerbicosulu stapánu respingea cele mai colosale sume oferite pentru libertate, si déca viéti'a acestoru iobagi ai sei i se paré pré lusuriósa séu ingámfata, apoi comandá fiintieloru loru, frumóse si bine crescute, de a supraveghiá in siurele sele la lucratori si altele. . .

Asemene mare este averea multu avutului Astachof, care numai in anulu 1843 a scosu din minele siberiane auru in pretiu de 1,701,630 taleri. Averea familiei s'a pretiuitu la 100 miliónu taleri.

Inse avuti'a lui James Rotsild s'a estimatu in anulu 1868 la 2 miliarde franci,

Inse pre toti 'i intrece Alesandru I Stewart, negutiatoriu in Americ'a, care are venitu la 4,071,256 dolari si platesce dare de venitu numai sumasiór'a de 407,000 dolari.

Date destulu de demne pentru studiu seriosu politicu si economicu.

„Famili'a.“

Locu deschisu.*)

Ap'a Vinerei in 25/12 1875.

Onorata Redactiune! „Telegrafulu Romanu“ sub Nr. 98 dela 11/23 Decembre a. c. publicându unu articlu dto Orasti'a in 15/12 cu subscrierea „Solidariu“ intru detaliarea alegerei de deputatu in scaunulu Orastiei Romosu dela 13/12 greu incarcatu de afirmatiuni sinistre si interesu dus-manosu, cá on. publicu cetitoriu a atinsului stim, organu nationale sé scie face combinatiune intre barbati de incredere si intre un'a céta iubitóre de corumperi cu totu respectulu ro-gámu on. Redactiune spre publicarea urmatórei deslusiri.

Depunendu Laurianu Bercianu mandatulu seu de deputatu dietale dupa cum dice „Solidariu“ cá unu unu de parola si de cuventu, — dá! la unu insa cum? numai in manile alegatoriloru nu — care afirmatiune se póte do-di prin aceea imprejurare, ca densulu n. a comunicatu nici loru abdicerea sea, n. a datu séma inainte clubului cá on. de parola cum

*) Pentru cele de sub „bric'a acést'a redactiunea nu ea responsabilitate asupra.

a fostu alesu, ceea ce erá datoriu cu atát'a mai vertosu, cu cátu a calcatu si conclusulu conferintiei din Sibiu unde a participatu in persona la aducerea lui si acel'a alu clubului nationale din Orestia.

Cine erá dintre cei presenti mai mare aparatoriu a conclusului din Sibiu, si cine la primitu mai cu entusiasmu in clubu? óre nu e deputatulu? ?

Ce a urmatu dupa aceea cu deputatulu nostru? ?

Cu multu mai inainte de abdicerea sea si de alegerea dela 13/12 grabindu mai antaniu la Pest'a cu Plesiulu din Vinerea a cautatu banii, unde n'a datu in punguliti'a lui Wodianer de mai multi de unu miia si pretendendu salvatoriulu natiunei suma indoita ne implinindu-se acést'a pofta a reintorsu din tufa cu plesiulu spre a salvá mai departe natiunea.

Dara cá se nu remána bietulu deputatu de totu cu strati'a góla, s'a cugetatu ca mai bine e sa primésca si mai putienu, si asiá a primitu pentru abdicerea sea dela acel'a, in a cáru máni a depusu mandatulu, prin urmare nu in a alegatoriloru — baremu 500 fl. acést'a e fapta nenegavera, cáci s'a intemplantu in 3 Noembre in Aradu, firesce ca dupa aceea a pututu urmá a 2-a alegere.

Asiá notariulu din Vaideiu alesu spre onórea si salvarea natiunei, conformu pungulitiei sele, cá unu tineru — nu omu — fára parola si cuventu fiindu meritele sele inpreimate numai inainte viéti'a petata nici se póte cere dara nice primí salvarea natiunei si conducerea cercului de si se incuibéza pretutindene cá si musc'a in zaru.

Alegerea sea densulu a mijlocito numai prin machinatiunile parintelui cumnatului seu si alte invertili diabolice, cari au conlucratu pâna la 8 óre sér'a spre aducerea alegatoriloru de pre câmpu dela secere cá se póta cáscigá maioritate de voturi.

Óre n'au facutu acést'a cu scopu cá se faca specule? concedu! aru meritá tóta laud'a pusa de Solidariu pre densulu, cându dinpreuna [cu aceea clica, carea se dice ca n'au avutu altu scopu, decátu interesulu nationale spre salvarea onórei natiunei aru fi candidat si alesu in imprejurárele de corumpere la 1-a alegere pre unu Asente s. a. pasivistu.

Aicea s'a nascutu corumperea pentruca plesiulu din Vinerea, cersindu, ca atare, dela plenipotentiatulu lui Aponi in Orastia parale, acést'a inbiindulu cu un'a miia fiindu pré mica a respins'o si asiá in sperantia ca totusi si va ajunge scopulu, departendu-se de machaire si desperatu in fine a scrisu telegrama lui Tisza. Astufeliu e solidaritatea? astufeliu punu pre coica onorea natiunei atari ingamfati, astufeliu derima maltratéza si sguduie spiritele, bun'a contielegere si consciositatea paciniciloru alegatori un'a clica incuibata in poft'a cáscigului draconicu, care clica se da de conducatórea scaunului intregu.

Totu passivitatea decretata dejá a pastratu „solidariu“ si plesiu din Vinerea cu ocaziunea alegerei din vér'a trecuta cându celu din urma primí sutele dela Eles, cându mânca si bea pe cont'a acestui'a astu feliu facu si cu ocaziunea din urma déca nu erá pré lacomosu.

Tóte aceste jurstári suntu mai amaru cunoscute dejá alegatoriloru din telegram'a lui Elie Herlea contr'a lui Akos Barsai, in care a putatu ori ce inproscá numai banii „nu.“

Ce apartiene strensu de actulu de alegere — acést'a a decursu in ordine, fiesce care alegatoriu a votatu pre cine a voitu dintre cei 2 candidati. Cumca subagentele din Vinerea spre cáscigarea voturiloru corumpatóre afirmativmente aru fi dispusu

despre 5500 fl. acea suma in adeveru nu a vediuto numerata nimene, cumca alegatorii lui Aponi aru fi primitu din aceea séu din alt'a cevasi acést'a afirmatiune fára basa si chibzueala e numai scornitura intru resbunarea desfránata, pentru, ca déca s'aru fi esecutatu asiá ceva din gurile a 50 alegatori s'aru fi descoperitu totu secretulu.

Ce se tiene de declaratiunea lui Miksits ca densulu i-a costatu calatori'a si petrecerea sea in Orastia s. Romosu 1100 fl. este o enigma a cárei deslegare o lasamu clicei conducatóre.

Din aceste tóte urmédia ca coruptiunea intre frati de unu sánge — cáci alegatorii streini putieni suntu la numeru — a provocatu numai corumpatorii dela potere in mierulu sarlatanieriloru loru, calcându intáiu atátu conclusulu conferintiei din Sibiu cátu celu alu clubului din Orastia. Exdeputatulu, plesiulu si compliciloru loru suntu datori alegatorii a multiamí desbinarea pre bas'a impertinentieloru agente interesate.

„Unu alegatoriu“ in numele mai multoru.

Burs'a de Vien'a.

Din 23 Decembre 1875. (4 Ian. 1876.)

Metalicele 5%	69 35
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 80
Imprumutulu de statu din 1860	112 —
Actiuni de banca	885 —
Actiuni de creditu	195 60
London	113 35
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	80 —
„ „ „ Temisorene	79 50
„ „ „ Ardelenesci	79 80
„ „ „ Croato-slavone	82 50
Argintu	103 80
Galbinu	5 33
Napoleonu d'auru (poli)	9 08

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scól'a poporala gr. or. din comun'a Fintoagu se escrie concursu pâna la 25 Ianuariu 1876 st. v.

Salariulu anualu, in bani 72 fl. v. a. in naturale 64 mesuri mari parte grâu, parte cucuruзу, 8 stângini de lemne si cartiru naturalu in scóla.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a-si asterne suplicele loru instruite in sensulu Statutulu organicu pâna la terminulu indicatu la subserisulu.

Dev'a 13 Decembre 1875.

Pentru comitetulu parochialu
Ioanu Papiu,
protopresbiteru gr. or.

ad. Nr. 92—1875.

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a gr. or. din Roscani ppresbiteratulu Dobrei, se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pâna in 25 Ianuariu 1876 st. v.

Emolumentele suntu:

Cuartiru naturalu cu gradina de 750 sting. □ portiune canonica 15 jug. 1022 steng. □ aratoriu, 6 jug. 665 stang. □ fenatiu, si pentru stola dela inmormentári si cununii 300 fl. v. a in bani.

Tóte aceste emolumente computate la olalta dau unu venitu aprópe la 500 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si asterne concursele loru instruite in sensulu statut. org. la subserisulu pâna in terminulu susu amintitu.

Dev'a 13 Decembre 1875.

Pentru comitetulu parochialu.

Ioanu Papiu,
protopresbít. Deveii
adm. Dobrei.

(1—3)

ad. Nr. ex. 1875/prot.

Concursu.

Pentru postulu de Capelanu, lângá protopresbiterulu din Fúzes St. Petru cá parochu conformu inaltei resolutiuni consistoriali dto 4 Sept. a. c. Nr. 2485 se escrie concursu pâna la 31 Ianuariu 1876.

Emolumentele suntu:

Deosebitu 5 jugere de pamentu, casa de locuinta in odáile parochiali venitul din stol'a parochiala de jumetate, voindu se póte ocupá si cu postulu invetiatorescu din locu, pre-lânga 100 fl. 40 vici de bucate si 4 orgii de lemne — 4 punti, de lumina si gradin'a scólei. — Afacerile protopresbiterali competu eschisivu numai protopresbiterulu.

Concurentii voru avé a-si asterne concursurile sele instruite conformu dispositiuniloru sinodali din a. 1873 protopresbiteratulu Ungurasiului in Fizes St. Petru pâna la diu'a susu citata.

Cátu pentru catechisarea in scóla, si pastrarea buneii ordine in biserica si poporu, concurentii se cere a fi celu putienu absoluti de 4 clase gimnasiali, teologi si pedagogi absoluti, precum a fi portatu si postulu de invetiatoriu cátu-va tempu.

Fizes St. Petru 13 Dec. 1875.

Comitetulu parochialu in intielegerea ayuta cu protopresbiterulu si parochulu locale.

Petru Rosc'a,
protopresb.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci vacante in parochi'a Mad'a protopresbiteratulu II alu Geoagiului, se escrie concursu pâna la finea lunei Decembre a. c. salariulu este 150 fl. v. a. 12 ferdele bucate cartiru liberu si lemne.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune voru asterne petitiunelu loru instruite conformu statutulu organicu pana la terminulu prefiptu, la oficiulu protopresbiteralu.

Secarembu 28 Novembre 1875.

Sabinu Píso,
protopr.

(3—3)

Nr. 2883/Plen.

Concursu.

Nepotendu-se conferi unulu din stipendiele de 100 fl. din fundatiunea mogaiana, menitu pentru ascultatori la vre-o academia din patria, nici unui concurinte: pentru aceea se publica prin acést'a de nou concursu pâna la 15 Ianuariu v. 1876.

Competitorii suntu provocati a-si substerne la consistoriulu archidieceesanu pâna la terminulu amintitu cererile sale instruite cu atestatu de botezu, ca suntu de religiunea gr. or., cu testimoniulu scolasticu despre sporiulu facutu in studii in semestrulu espirato, apoi cu adeverintia despre cercetarea prelegeriloru in anulu acést'a precum si cu atestatu de paupertate.

Sabiú, din siedint'a plenaria a consistorinlu archidieceesanu tienuta la 12 Decembre 1875.

Mironu Romanul m. p.
archiepiscopu si Metropolitu.
Nicolau Fratesiu m. p.
secretariu consistorialu

(1—3)

Anunciu.

Spre cumperarea de daturu pre Craciunu 'si permite subserisulu a recomandá depositulu seu de Marfuri de galanteria si jocu

cari au sositu acum, pre lângá ascurarea de pretiuri pre cátu numai se potu de eftine.

Iulius Pankievicz
palatulu Bruckenthal
piati'a mare.

Cu numerulu acést'a inchiaiemu anulu 1875. Celu mai deaprópe va aparé cá nru 1 din 1876 Joi in 1 Ianuariu.